ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ବନାମ
ଲୋକନାଥ ରାୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ
ମାର୍ଚ୍ଚ 15, 2005
[ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ ଏବଂ ଏସ୍.ଏଚ୍. କପାଡିଆ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ :

ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1969/ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ନିୟମାବଳୀ 1974 ଏବଂ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ମାନଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ପରିପତ୍ର :

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି - ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ଦ୍ୱାରା ପିଅନ/ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ ଭାବରେ ନିୟୋଜିତ - ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥିଲା - ଆପତ୍ତିକୁ - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ - ଆବେଦନ ଉପରେ, ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଗଲା : ପରିପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପଦ ହେଉଛି 'ଦପ୍ତରୀ' ଏବଂ 'ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ' ନୁହେଁ - ଦପ୍ତରୀ ପଦବୀ ଉଚ୍ଚ ବେତନ ବହନ କରେ ଏବଂ ଏହା ଏକ ପଦୋନ୍ନତିମୂଳକ ପଦ ଅଟେ - ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲେ - ତେବେ, ଯଦି ବିଦ୍ୟାଳୟ 'ଦପ୍ତରୀ' ପଦବୀକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ଦେଇଛି, ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଥିବା ତିନି ଜଣ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେଇ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପଦବୀ ପାଇଁ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇପାରେ - ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ପଦବୀରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦାବିର ବିଚାର କରିବାକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ - ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଜାରି ହେଲା।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କୁ ଏକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ 'ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ' ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିନଥିଲେ । କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଆପତ୍ତି କରି, ପଦବୀଧାରୀ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ଦେବାକୁ ମନା କରିବାରେ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୁହଁନ୍ତି ।

ଏହି ଆବେଦନକୁ ଫଏସଲା କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :

1.1. ବେସରକାରୀ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ମାନକ ସ୍ଥିର କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ପରିପତ୍ରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି "ଦପ୍ତରୀ" ଏବଂ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ନୁହେଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ତ୍ରୁଟି କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ, ଯେପରିକି ସର୍କୁଲାରରେ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । " ଦପ୍ତରୀ " ପଦବୀ ଅଧିକ ବେତନ ହାର ବହନ କରେ ଏବଂ ଏହା ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ପଦୋନ୍ନତିମୂଳକ ପଦବୀ ଅଟେ । ସେହି ସ୍ଥିତି ହେତୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଯଥାର୍ଥ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ, ଯଦି ବିଦ୍ୟାଳୟ "ଦପ୍ତରୀ" ପଦବୀ ପାଇବାକୁ ହକଦାର, ଯେହେତୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପଦବୀ ନାହିଁ, ତେଣୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏହି ନିଯୁକ୍ତି ତିନିଜଣ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀ ଯଥା, ଅଫିସ୍ ପିଅନ, ଅଫିସ୍ ପରିଚାରକ ଏବଂ ରାତ୍ର ଜଗୁଆଳ ତଥା ଝାଡୁଦାର ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ପଦୋନ୍ନତି କରାଯିବାର ଥିଲା । କାହାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ଏବଂ ତା'ପରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ରାଜ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନେବା ବିଦ୍ୟାଳୟର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଦାୟିତ୍ୱ । ଏହିପରି ଭାବରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପରିଚାଳନା ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେବା ପରେ, କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ।

1.2. ବିଦ୍ୟାଳୟର ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଠାରୁ ପଦୋନ୍ନତି ନିଯୁକ୍ତି ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା-ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥି ସହିତ, ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପଦବୀ ପାଇଁ ପଦସ୍ଥ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଏହା ସୁପାରିଶ କରିପାରିବ ।

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, ***[2003] 10*** **ଏସ୍.ସି.ସି. 411, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1779/2005 ।

ଓ.ଜେ.ସି. ସଂଖ୍ୟା 12815/1999 ରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ତା 30.10.2002 ରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଜନ କଲ୍ୟାଣ ଦାସ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ,

ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ତଥ୍ୟଗତ ପୃଷ୍ଠଭୂମିକୁ ନିମ୍ନମତେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଭାବେ ସୂଚିତ କରାଯାଇପାରେ :

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଦାବି କରିଥିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନା ଦ୍ୱାରା "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ଅର୍ଥାତ୍ ଓଡ଼ିଶାର ଜୟପୁର ଜିଲ୍ଲାର ସାମନ୍ତ ସିଂହାର ହାଇସ୍କୁଲ (ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 2) ଯାହା ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା ଅଧିନିୟମ, 1969 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ') ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଶିକ୍ଷା (ଶିକ୍ଷକ ଏବଂ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ) ନିୟମ, 1974 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ନିଯୁକ୍ତି ନିୟମ') ଅନୁଯାୟୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଥିବା ଏକ

"ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ" । ଏହା ବିବାଦରେ ନାହିଁ ଯେ ଯଦି କୌଣସି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏକ ସହାୟତା ପ୍ରାପ୍ତ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନ, ତେବେ ତାହା ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମାବଳୀ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିଯୁକ୍ତି ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଛି । ଯେହେତୁ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତା ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 1 ଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିନଥିଲେ, ଏହାକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡ ବାହାରେ ଥିବା କହି, ନିଯୁକ୍ତିକୁ ଅନୁମୋଦନ ଦେବା ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ରାଜ୍ୟର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାମାନେ ଅନୁମୋଦନ ଦେବାକୁ ମନା କରିବା ଯଥାର୍ଥ ନୁହେଁ । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ତା 8.7.1981 ରିଖର ପରିପତ୍ରରେ ବେସରକାରୀ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ମାନକ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦୃଢ ସଂଯୋଜନ ପାଇଁ ମାପକାଠି ରହିଛି, ଯାହାକି ପୂର୍ବ ପରିପତ୍ରଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥାନ ନେଇଛି । "କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବର୍ଗ" ଅଧୀନରେ ଯେଉଁ ପିଅନମାନଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯାଇପାରିବ, ସେମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଲେଖାଯାଇଥିଲା । କେବଳ ଯଦି ଅନୁଷ୍ଠାନର ରୋଲ୍ ଶକ୍ତି ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରେ, ତେବେ "ଦପ୍ତରୀ" ର ଗୋଟିଏ ପଦବୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ଥିଲା । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ "ଦପ୍ତରୀ" ପଦବୀ ହେଉଛି ଏକ ପଦୋନ୍ନତିମୂଳକ ପଦବୀ ଏବଂ ତେଣୁ, ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଚିତ୍ରିତ ହୋଇଥିବା "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ର ଧାରଣାଟି କୌଣସି ଆଇନଗତ ଆଧାର ବିନା ଅଟେ । ତା 27.3.1992 ରିଖର ପରିପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" କୁ "ଦପ୍ତରୀ" ସହିତ ତୁଳନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ରାୟ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହି ଅପିଲକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗ ଉପରେ ବିଚାର କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମତଃ, ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମାନଦଣ୍ଡରେ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ର କୌଣସି ଅଧ୍ୟାଦେଶ ନାହିଁ । "ଦପ୍ତରୀ" ପଦବୀଟି ଏକ ପଦୋନ୍ନତିମୂଳକ ପଦ ଏବଂ ଏଥିରେ ଅଧିକ ଦରମା ମିଳିଥାଏ । ସେହି ସ୍ଥିତି ହେତୁ, ଶେଷ ପ୍ରବେଶକାରୀ "ଦପ୍ତରୀ" ପଦବୀ ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର *ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା, ଏବଂ ସାମୂହିକ ମାମଲା [2003] 10 ଏସ.ସି.ସି. 411 ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଉପସ୍ଥିତି ନାହିଁ ।

ଏହି ସନ୍ଧିକ୍ଷଣ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ମାନଦଣ୍ଡମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ସରକାର, ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ୱାଇ.ଏସ୍. ବିଭାଗ, ବେସରକାରୀ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପାଇଁ ମାନକ

କର୍ମଚାରୀ ସ୍ଥିର କରି ତା 8.7.81 ରିଖରେ ପରିପତ୍ର ସଂଖ୍ୟା 28365-EYS ଜାରିକରିଥିଲେ । ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପିଅନମାନଙ୍କ କଥା, ପରିପତ୍ରର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନମତେ ପଠନ କରାଗଲା :

"କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବର୍ଗ	3 ଶ୍ରେଣୀ	5 ଶ୍ରେଣୀ	7 ଶ୍ରେଣୀ
....			
9. ପିଅନ (1) ଅଫିସ୍ ପିଅନ	1	1	1
(ii) ଅଫିସ୍ ପରିଚାରକ	1	1	1
(iii) ରାତ୍ର ଜଗୁଆଳ ତଥା ଝାଡୁଦାର	1	1	1

ଟିପ୍ପଣୀଗୁଡ଼ିକ

....

(C) (ii) ଯେଉଁଠାରେ ବିଦ୍ୟାଳୟର ରୋଲ୍ ଶକ୍ତି 100 ରୁ ଅଧିକ, ଗୋଟିଏ ଦପ୍ତାରୀ ପଦବୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ।

................"

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 27 ମାର୍ଚ୍ଚ, 1992 ରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସର୍କୁଲାର ସଂଖ୍ୟା 155000-XVIIEP-50/91-E ଦ୍ୱାରା ସ୍ଥିତିକୁ ନିମ୍ନମତେ ଆହୁରି ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା :-

"ମୋତେ ଏହା କହିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ଯେ ବେସରକାରୀ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡିକରେ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସଂଶୋଧିତ ମାନଦଣ୍ଡ ସ୍ଥିର କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ବିଗତ କିଛି ସମୟ ଧରି ସରକାରଙ୍କ ବିଚାରାଧୀନ ଥିଲା । ସତର୍କତାର ସହ ବିଚାର କରିବା ପରେ ସରକାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ ବେସରକାରୀ ମାଧ୍ୟମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡିକର ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ମାନଦଣ୍ଡ ନିମ୍ନମତେ ହେବ :

କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ବର୍ଗ	3 ଶ୍ରେଣୀ	5 ଶ୍ରେଣୀ	7 ଶ୍ରେଣୀ
(i) ଅଫିସ୍ ପିଅନ	1	1	1
(ii) ବିଜ୍ଞାନ ପରିଚାରକ	1	1	1
(iii) ରାତ୍ର ଜଗୁଆଳ ତଥା ଝାଡୁଦାର	1	1	1

ଯେଉଁଠାରେ 10 ଶ୍ରେଣୀ ଉଚ୍ଚ ବିଦ୍ୟାଳୟର ରୋଲ୍ ଶକ୍ତି 500 (ପାଞ୍ଚ ଶହ) କିମ୍ବା ଅଧିକ, ତେବେ ଗୋଟିଏ ଦପ୍ତରୀ ପଦବୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ।

ରହିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଭାବରୁ ସିଫ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଚାଲୁଥିବା ବିଦ୍ୟାଳୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଅତିରିକ୍ତ ପିଅନ ପଦବୀ ଗ୍ରହଣୀୟ ।

ଏହି ମାନଦଣ୍ଡ 1992 ମସିହା ଜାନୁଆରୀ 1 ତାରିଖରୁ ଲାଗୁ ହେବ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ସରକାରୀ ଆଦେଶରେ ଉପରୋକ୍ତ ସୂଚିତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଛି ।"

1981 ଅଧୀନରେ ସେଦୁଇଟି ପରିପତ୍ରର ତୁଳନା ଦର୍ଶାଏ । ସର୍କୁଲାରରେ ଆବଶ୍ୟକ ରୋଲ୍ ଶକ୍ତି 100 ଥିଲା, ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 1992 ପରିପତ୍ରରେ 500 କୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଦୁଇଟି ପରିପତ୍ରରେ ବ୍ୟବହୃତ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ହେଉଛି "ଦପ୍ତରୀ" ଏବଂ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ନୁହେଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରି ଭୁଲ କରିଥିବା ପରି ମନେହୁଏ, ଯେପରିକି ପରିପତ୍ରରେ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନର ଆବେଦନରେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟଗୁଡ଼ିକର ପଠନରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି ।

ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବାକୁ ହେବ ଯେ "ଦପ୍ତରୀ" ପଦବୀରେ ଅଧିକ ଦରମା ମିଳିଥାଏ ଏବଂ ଏହା ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀର କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ ପଦୋନ୍ନତିମୂଳକ ପଦବୀ ଅଟେ । ସେହି ସ୍ଥିତି ହେତୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସେବାକୁ "ଚତୁର୍ଥ ପିଅନ" ଭାବରେ ଅନୁମୋଦନ କରିବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗକୁ ଅଣଦେଖା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି କୌଣସି ବିଦ୍ୟାଳୟ "ଦପ୍ତରୀ" ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲା, ତେବେ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପଦବୀ ନଥିବାରୁ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ତିନି ଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦେଇ, ଅର୍ଥାତ୍ ଅଫିସ୍ ପିଅନ, ଅଫିସ୍ ପରିଚାରକ ଏବଂ ରାତ୍ର ଜଗୁଆଳ ତଥା ଝାଡୁଦାରଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦିଆଯିବ । କାହାକୁ ପଦୋନ୍ନତି ଦିଆଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବା ଏବଂ ତା 'ପରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନେବା ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନା କମିଟିର ଦାୟିତ୍ୱ । ସେହି ଉପାୟରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦାବି କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଚାର କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, ଯଦି ପରିଚାଳନାମଣ୍ଡଳି ଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥାନ୍ତା । ଏହା ନିର୍ବିବାଦିତ ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀ ପରିଚାଳନା କମିଟି ଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ହୁଏତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସରକାରୀ ଆଦେଶର ଭୁଲ ପଠନ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥାଇପାରେ । ଉପରୋକ୍ତ ସ୍ଥିତି *ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସଙ୍କ* (ଉପରୋକ୍ତ) ରେ ସୂଚିତ ହୋଇଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଆମେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା-ଅନୁଷ୍ଠାନର ପରିଚାଳନା ଜଣେ ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀର କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ "ଦପ୍ତରୀ" ଭାବେ ପଦୋନ୍ନତି ନିଯୁକ୍ତି ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁମୋଦନ ପାଇଁ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବେ । ଏଥି ସହିତ, ଏହା ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀ ପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ସୁପାରିଶ କରିପାରିବ, ଯଦି ପଦୋନ୍ନତି ଉପରେ "ଦପ୍ତରୀ" ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ସୁପାରିଶକୁ ଅନୁମୋଦନ ଦିଆଯାଏ । ନିଯୁକ୍ତି ସମୟରେ ପ୍ରଚଳିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ସୁପାରିଶର ଦାଖଲ ତାରିଖ ଠାରୁ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଉଭୟ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯିବ । ଯଦିଓ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଛି, ଉପରୋକ୍ତରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ବିଷୟ ଉପରେ ପୁନର୍ବିଚାର କରାଯିବ ।

ଏହି ମାମଲାରୁ ଅଲଗା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଆମକୁ ସୂଚାଇବା ଆବଶ୍ୟକ, ଯେମିତି *ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସଙ୍କ* (ଉପରୋକ୍ତ)ରେ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେ ନିର୍ବିବାଦ ଭାବରେ ପୂର୍ବ ସମୟରେ ଡିଭିଜନ୍ ବେଞ୍ଚର ଅନେକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ବିପରୀତ ଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ଏପରି ଏକ ଆଦେଶ ତା 3.12.1998 ରିଖ ଓ.ଜେ.ସି. ସଂଖ୍ୟା 14004/97 ରେ *ରାଜେନ୍ଦ୍ର କୁମାର ଦାସଙ୍କ* (ଉପରୋକ୍ତ) ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ରିଟ୍ ପିଟିସନର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିବା ପରି ମନେ ହେଉନାହିଁ । ଏହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ, ବିଶେଷ କରି ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ବିଦ୍ୱାନ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଗମ୍ଭୀରତା ବିଷୟରେ କହୁଛି ।

ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ନିଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ବହନ କରିବାକୁ ଛାଡିଦିଆଯାଇ, ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା ।

ଏସ୍.କେ.ଏସ୍. ଆବେଦନଟିର ଫଇସଲା କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :
ରଶ୍ମିତା ମୁର୍ମୁ,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ , କଟକ ।